

Inzicht in de grove onwaarheden volgens Karl Dittrich

Met verbazing constateerde ik dat de heer Dittrich, in zijn stukje *'Heertje mist kans'*, gedegen onderzoek, zoals de onderwijsmeter van Bouwens en Oudemans, verwacht met opinies en opvattingen. Een opvallende misser in zijn competentiegebied. Ik wil mij echter voornamelijk richten op de grove onwaarheden waarvan Dittrich Heertje en Oudemans beschuldigt. Helemaal duidelijk is het niet maar het gaat waarschijnlijk om de accreditatie zelf, die door Heertje en Oudemans als een bureaucratische procescontrole wordt gekwalificeerd. In het stuk geeft Dittrich aan hoe gedegen en inhoudelijk de accreditatie plaatsvindt. Dit mag misschien het beeld op de universiteiten zijn maar graag zou ik willen aangeven wat accreditatie inhoudt op een HBO instelling.

Het accreditatieproces neemt ongeveer een jaar in beslag. Als eerste verschijnen van buiten de school onderwijskundigen en managers om met onderwijskundigen en managers van binnen de school te gaan vergaderen over alle facetten, bijbehorende formats, protocollen en wat al niet meer. De managers, onderwijskundigen, zorgdeskundigen, evaluatiedeskundigen en accreditatiedeskundigen kunnen 5 van de 6 facetten, waarop moet worden gescoord, vrijwel zelfstandig af. Zij moeten formulieren invullen, papier verzamelen, rubriceren, dateren en verzinnen. Ondertussen worden de docenten bijeengeroepen. Onderwijskundigen reiken de door henzelf vastgestelde 'eindkwalificaties verwoord in competenties' uit. Docenten krijgen aanwijzingen wat zij moeten opschrijven over hun vak binnen de formats van het curriculum. Docenten worden verplicht bepaalde formuleringen en woorden zoals teamwork, integratie, actueel, vakoverstijgend en concentrisch te gebruiken. De onderwijskundige geeft aan hoeveel uren de docent moet aangeven dat er met het vak gemoeid zijn en op welke wijze er wordt getoetst en waarop. Docenten die de werkelijkheid willen opschrijven, krijgen een reprimande. Volharden zij dan wordt hen duidelijk gemaakt dat zij de financiering van de opleiding met hun gedrag in gevaar brengen. Blijft een docent weigerachtig dan is dat werkweigering met alle gevolgen van dien. En zo wordt het curriculum volgens alle vereiste accreditatieprocessen beschreven.

En dan naderen de twee dagen dat de deskundigen van de NVAO op bezoek komen om alles te checken. Voor deze dag wordt een aantal docenten en studenten geselecteerd. Onder leiding van onderwijskundigen en accreditatiekundigen wordt er vele uren geoefend op mogelijke vragen van de deskundigen. Zo is een ieder voorbereid om te zeggen wat de commissie wil horen. Met de veldcommissie wordt gegeten en ook zij wordt geïnstrueerd wat te zeggen tegen de commissie. Iedereen kent zijn rol en de twee dagen kunnen beginnen. De meeste deskundigen blijken alras geen inhoudsdeskundigen te zijn maar voornamelijk procesdeskundigen. Zij gaan uitgebreid praten met de managers en de onderwijskundigen. De geselecteerde docenten en studenten hoeven in een groep van ongeveer 10 personen slechts drie kwartier met de deskundigen te praten. Die korte tijd lukt het prima om de ingestudeerde rol te spelen. Ook lukt het om de voorgeselecteerde scripties toe te lichten. Ook de veldcommissie speelt zijn rol en na afloop is iedereen tevreden. De commissie heeft zo goed als niets inhoudelijks gezien, gehoord of gelezen. Het is een bureaucratisch geldverslindend theaterstuk waarbij vrijwel alleen gekeken wordt naar de beschreven processen. De zogenaamde grove onwaarheden van Heertje en Oudemans zijn binnen de HBO instellingen harde realiteit die door intimidatie goed verborgen blijven.

Ik heb een opbouwend voorstel. Schaf het geldverslindende accreditatiecircuit bij de HBO's af en vervang dit door centrale landelijke examens per opleiding. Dat is een eerlijke manier om te kijken naar de kwaliteit, houdt de opleidingen scherp en bespaart geld en irritatie door de enorme vermindering van zinloze bureaucratie.

Drs. M. van Meerten, docent bedrijfseconomie.